Poważne konsekwencje domicilium necessarium

Kategoria: Polityka Społeczna
Opublikowano: piątek, 13, listopad 2015 23:00
Grzegorz P. Kubalski
Odsłony: 3088

Zgodnie z art. 26 Kodeksu Cywilnego miejsce zamieszkania rodziców przesądza o miejscu zamieszkania dziecka (tzw. *domicilium necessarium*). Nie ma zatem znaczenia fakt, że dziecko fizycznie nigdy w tym miejscu nie przebywało.

Takie stanowisko zajął Naczelny Sąd Administracyjny wydając postanowienie z 22 października 2015 roku, sygn. I OW 94/15. Przywołane postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego zapadło w toku rozpatrywania negatywnego sporu kompetencyjnego między Miastem Zabrze – w imieniu którego działał Prezydent Miasta powiatem wałbrzyskim – reprezentowanym przez Starostę Wałbrzyskiego w przedmiocie wskazania organu właściwego do rozpoznania sprawy ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Matka dziecka była osobą zamieszkałą i zameldowaną w Wałbrzychu (sprawa została zapoczątkowana w stanie prawnym, w którym Wałbrzych nie miał praw powiatu, a stanowił jedną z gmin powiatu wałbrzyskiego). Dziecko urodziło się w Grudziądzu, a po urodzeniu przebywało wraz ze swoją matką u babki macierzystej w Zabrzu. W związku z brzmieniem art. 26 §1 KC, zgodnie z którym miejscem zamieszkania dziecka pozostającego pod władzą rodzicielska jest miejsce zamieszkania rodziców, zostało jednak zameldowane w Wałbrzychu – stanowiącym stałe miejsce zamieszkania matki. Babcia szybko została wskazana jako jego rodzina zastępcza – 22 maja 1997 roku. W związku z pogarszaniem się stanu zdrowia babci dziecko zostało skierowane do placówki opiekuńczo-wychowawczej w Zabrzu (23 maja 2012 roku) i ostatecznie umieszczone sądownie w tej placówce (1 sierpnia 2012 roku).

Zabrze domagało się od powiatu wałbrzyskiego ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie dziecka, powiat podnosił, że dziecko nigdy na jego terenie nie mieszkało, a wpis w ewidencji ludności był kwestią formalną.

Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, że do sytuacji, w której dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej przed dniem 1 stycznia 2012 r. zastosowanie w sprawie znajduje art. 191 ust. 5 w związku z art. 191 ust. 1 pkt 1 tej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Z art. 191 ust. 1 pkt 1 przywołanej ustawy wynika, że powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Dla Sądu było oczywiste, że jeśli Wałbrzych był miejscem zamieszkania matki to tym samym w związku z *domicilium necessarium* był też miejscem zamieszkania dziecka – niezależnie od tego, czy dziecko faktycznie tam przebywało. Skoro dziecko w chwili umieszczenia po raz pierwszy w pieczy zastępczej miało miejsce zamieszkania w Wałbrzychu to zobowiązanym do pokrywania kosztów jest powiat wałbrzyski.

Phoca PDF